

A. Grossman

Gąsawa, st. 6, gm. loco, woj.
bydgoskie, AZP 35-45/-

Informator Archeologiczny : badania 30, 96-97

1996

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DRAŻGÓW, st. 2,
gm. Ułęż,
woj. lubelskie,
AZP 70-77/2

- osada kultury amfor kulistych (neolit)
- ślady osadnictwa z wczesnej epoki brązu
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- osada kultury pomorskiej (wczesna epoka żelaza)
- osada z okresu wpływów rzymskich

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone we wrześniu przez dr. hab. Andrzeja Kokowskiego (Katedra Archeologii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie). Finansowane przez PSOZ. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 120 m².

Odkryto 30 obiektów: głównie dolki postłupowe, palenisko kamienne i duży, głęboki obiekt z zawaliskiem polepy, który może być pozostałością wielokrotnie użytkowanego pieca. Wydaje się, że większość obiektów można przypisać kulturze łużyckiej.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Lubelskim i PSOZ w Lublinie. Wyniki badań zostaną opublikowane w „Archeologii Polski Środkowowschodniej”, t. II.

Dzierżnica, st. 35,
gm. Nekla, woj. poznańskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

GACKI-LESZCZE, st. 1
(Jaskinia nad Stawem),
gm. Pińczów,
woj. kieleckie,
AZP 94-62/-

- ślady osadnictwa kultury łużyckiej (epoka brązu)
- ślady osadnictwa kultury przeworskiej (okres wpływów rzymskich)
- ślady osadnictwa późnośredniowiecznego
- ślady osadnictwa nowożytnego

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w lipcu przez mgr Lucynę Leśniak (Instytut Prahistorii Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu). Finansowane przez Wojewodę Kieleckiego. Trzeci sezon badań. Przebadano powierzchnię 32 m².

Prowadzono prace w obrębie pierwszej komory jaskini. Zaobserwowano duże zniszczenie stropowych osadów namuliska (zoo- i antropogenicznych) i ich przemieszanie z materiałem zabytkowym. Potwierdzono obserwacje z ubiegłych sezonów, iż jedynym poziomem kulturowym jest pierwszy warstwowany osad mułku piaszczystego. Zalegające poniżej w piaskach plejstocenijskich kości występowały na złożu wtórnym. Zarejestrowano największe z dotychczasowych nagromadzenie kości zwierzęcych i ludzkich oraz fragmentów ceramiki.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w PSOZ w Kielcach.

Badania nie będą kontynuowane.

GĄSAWA, st. 6,
gm. loco,
woj. bydgoskie,
AZP 35-45/-

- osada grupy brzesko-kujawskiej cyklu lendzielsko-półgarskiego (neolit)
- zespół grobowy kultury iwieńskiej (wczesna epoka brązu)
- osada kultury łużyckiej (środkowa i późna epoka brązu)
- osada kultury wielbarskiej (okres wpływów rzymskich)
- ślady osadnictwa z okresu wędrówek ludów

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr A. Grossman (Państwowe Muzeum Archeologiczne w Warszawie – Oddział w Biskupinie). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. W 1938 r. stanowisko było badane powierzchniowo przez ekipę wykopaliskową z Biskupina (zarejestrowane wówczas jako ślady osadnictwa kultury łużyckiej i z okresu wpływów rzymskich), a następnie w 1995 r., przy okazji kopania rowu pod kolektor Gąsawa-Żnin. Jest niszczone przez głęboką orkę. W sezonie 1996 wytyczono 4 wykopy wzdłuż linii północ-południe i wschód zachód, o łącznej powierzchni 349 m².

W roku ubiegłym odsłonięto zarysy 3 obiektów: 2 jam zasobowych z wczesnej fazy kultury łużyckiej i obiektu mieszkalnego z fazy późniejszej. Chronologię jam określono na podstawie materiału ceramicznego na IV-V okres epoki brązu, czyli czas poprzedzający i równoczesny z początkami funkcjonowania osady obronnej na półwyspie Jeziora Biskupińskiego. W obecnym sezonie zadokumentowano i wyeksplorowano 16 obiektów: rowy fundamentowe długiego domu, jamy zasobowe, półziemiankę, palenisko, zespół grobowy i obiekty o nieokreślonej funkcji. Najstarsze ślady osadnictwa pochodzą z neolitu. W wykopie II/96, w palenisku wyłożonym kamieniami (ob. 4), znaleziono fragmenty kości zwierzęcych i polepy, krzemienie oraz ułamki naczyń grupy brzesko-kujawskiej cyklu lendzielsko-półgarskiego. W wykopie III/96 zarejestrowano fragment (południową część z wejściem) zarysu rowów fundamentowych długiego domu trapezowatego tej kultury, o długości około 10 m i szerokości

około 7 m. Ten i inne obiekty neolityczne (m.in. liczne dołki postłupowe) zostaną przebadane całościowo w następnym sezonie. Na I okres epoki brązu datowany jest zespół grobowy kultury iwieńskiej, zarejestrowany w wykopie I/96. Jama grobowa o prostych ścianach podzielona była na trzy części rzędami kamieni (ob. ob. 5–7). W części wschodniej (ob. 5) odsłonięto pochówek szkieletowy – zmarły złożony był w pozycji silnie skurczonej, wzdłuż osi północ–południe, z głową skierowaną na południe, twarzą zwrócony na wschód. Przy obu jego ramionach ułożone były niewielkie kamienie, jeden kamień leżał na wysokości stóp – obok tego kamienia znaleziono ornamentowane naczynie tulipanowate i łopatkę zwierzęcą. W pozostałych dwóch grobach odsłonięto grupy naczyń usytuowane podobnie jak w obiekcie 5, natomiast nie znaleziono całych pochówków – w części centralnej obiektu 7 odkryto dwie połowy czaszki ludzkiej, a w rzędzie kamieni oddzielających obiekty 5 i 6 całą czaszkę. Z kulturą łużycką należy wiązać prawdopodobnie 10 jam, w większości zasobowych, oraz dwie warstwy kulturowe ujawnione w wykopach na szczycie wzniesienia. Pozyskano z nich liczne fragmenty naczyń (m.in. czerpaka o powierzchni ornamentowanej dołkami paznokciowymi), kości zwierzęcych i polepy, krzemienie oraz prawdopodobnie fragmenty narzędzi kościanych. Z pierwszych wieków n.e. pochodzi ujawniony w wykopie IV/96 obiekt kultury wielbarskiej (ob. 16), o regularnym, owalnym zarysie i przekroju trapezowatym, wypełnionym w górnej partii warstwami zasypiskowymi, w dolnej zbitym rumoszem polepy glinianej (prawdopodobnie pozostałości półziemianki), w którym znaleziono fragmenty ceramiki i kości zwierzęcych. Zabytki wydzielone tej kultury reprezentowane były przez naczynie jeżowate na stópcie (ornamentowane w górnej partii brzuśca trójkątami skierowanymi wierzchołkami ku górze, wypełnionymi skośnymi kreskami), miniaturową siekierkę kamienną, niewielki przedmiot gliniany w kształcie ciężarka tkackiego, ale bez otworu (zabawka?, pionek?) oraz dwa przęśliki gliniane, pochodzące z warstwy kulturowej. Śladami najmłodszego osadnictwa były przęślik gliniany i fragment ornamentowanego naczynia ręcznie lepionego, datowane na okres wędrówek ludów.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Państwowym Muzeum Archeologicznym w Warszawie – Oddział w Biskupinie. Badania będą kontynuowane.

Głuszyno, st. 1,
gm. Potęgowo, woj. śląskie

patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

GNOJNO-ANTOLIN, st. I,
gm. Janów Podlaski,
woj. białkopodlaskie,
AZP 55-87/-

• cmentarzisko kultury łużyckiej (epoka brązu – wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone w dniach od 24 do 26 października przez mgr. Antoniego Smolińskiego (PHU „ANWIT” Warszawa). Finansowane przez PSOZ. Pierwszy sezon badań. Wyeksplorowano wykop o powierzchni 0,42 ara oraz przebadano północną kraweźdź wybieżyska.

W wykopie badawczym znaleziono 4 położone obok siebie obiekty, prawdopodobnie grobowe. W ich wypełnisku znajdowały się ślady spalenizny, pojedyncze przepalone kości ludzkie oraz fragmenty ceramiki. Całość materiału można zakwalifikować do rozwiniętej kultury łużyckiej. W celu określenia zasięgu cmentarzyska należałoby przebadać jeszcze obszar na północ od odnalezionych obiektów. Badania powinny być kontynuowane.

GRÓDEK NADBUŻNY,
st. 1B, gm. Hrubieszów,
woj. zamojskie,
AZP 87-94/5

• cmentarzisko popielnicowe kultury łużyckiej (średkowa epoka brązu – wczesna epoka żelaza)

Ratownicze badania wykopaliskowe, przeprowadzone przez mgr. Józefa Niedźwiedzia. Finansowane przez PSOZ.

Dokumentacja przechowywana jest w PSOZ w Zamościu. Badania będą kontynuowane.

GUBIN, st. 22,
gm. loco,
woj. zielonogórskie,
AZP 62-7/9

• osada grupy sasko-łużyckiej (średkowa i późna epoka brązu)

Ratownicze badania wykopaliskowe w związku z planowaną obwodnicą i dojazdem do terminalu odpraw celnych Gubinek–Sękowice, przeprowadzone przez dr. Jarosława Lewczuka (Muzeum Archeologiczne Środkowego Nadodrza w Zielonej Górze z siedzibą w Świdnicy), z udziałem mgr mgr Krzysztofa Garbacza, Piotra Dziedzica i Roberta Lemińskiego. Finansowane przez Dyрекcję Okręgową Dróg Publicznych w Zielonej Górze. Pierwszy i ostatni sezon badań. Stanowisko położone jest około 500 m na północny wschód od stanowiska